

ESPOON KÄRÄJÄOIKEUS
3.6 osasto
Käräjätuomari Jussi Leskinen

TUOMIO
Annettu kansliassa klo 14.
2.12.2009
Asiano:
R 09/1321

Lautakunta Kai Hurskainen, Aila Lehtinen, Eija Isolahti

Syyttäjä Kihlakunnansyyttäjä Heli Saarinen

Vastaaja(t) FLORIN DIMITRI ALLAN MIKAEL
PENNANEN RUUT HANNA SUSANNE
RANTASALO KAROLINA ANGELA

Asianomistaja(t) HEIKKINEN MARKUS JARI JUHANI

Asia RYÖSTÖ

Vireille 22.7.2009

SELOSTUS ASIASTA

Syyttäjän rangaistusvaatimus

1. RYÖSTÖ nuorena henkilönä
(6010/R/0008201/08)
Rikoslaki 31 luku 1 § 1
Rikoslaki 6 luku 8 § (2003/515)

19.4.2008 ESPOO

Florin, Pennanen ja Rantasalo ovat yhdessä käyttämällä henkilöön kohdistuvaa väkivaltaa ja uhkaamalla välittömästi käyttää sellaista väkivaltaa anastaneet Heikkisen hallusta irtainta omaisuutta eli rahaa 320 euroa, Visa-kortin ja kaksi gsm-puhelinta.

Vastaajat ovat sitoneet Heikkisen asunnossa tämän kädet vyöllä ja Florin on istuttanut Heikkisen tuolille sanoen hänellä olevan ase ja vaatien Heikkiseltä rahaa. Pennanen ja Rantasalo ovat sitoneet Heikkisen tuoliin johdoilla ja teipillä, Florin on lyönyt Heikkistä useita kertoja päähän ja ylävartaloon ja Rantasalo on uhannut lyödä Heikkistä veitsellä ja kattilalla ja Pennanen peilillä. Vastaajat ovat ottaneet Heikkisen lompakosta rahat ja Visa-kortin vaatien Heikkistä kertomaan pankkikortin tunnusluvun. Heikkinen on antanut väärän tunnusluvun, minkä havaittuaan vastaajat ovat uudelleen uhanneet Heikkistä ja sitoneet hänet tiukemmin tuoliin ja tukkineet hänen suunsa teipillä.

Vastaajien menettelystä Heikkiselle on aiheutunut erilaisia vammoja

päähän ja yläraajoihin ja Heikkinen on ollut tapahtuman vuoksi sairaalomalla 19.5.2008 saakka.

Teko on ollut vakava myös kokonaisuutena arvostellen huomioon ottaen väkivallan ja uhkauksen laatu ja muut tekoon liittyvät seikat.

Vastaajat ovat teon tehdessään olleet alle 18-vuotiaita.

2. MAKSUVÄLINEPETOS nuorena henkilönä
(6010/R/0008201/08)
Rikoslaki 37 luku 8 §
Rikoslaki 6 luku 8 § (2003/515)

19.4.2008 ESPOO

Florin, Pennanen ja Rantasalo ovat hankkiakseen itselleen oikeudetonta taloudellista hyötyä käyttäneet Heikkiseltä anastamaansa Visa-pankkikorttia ilman Heikkisen lupaa tekemällä sillä ostoksia huoltoasemalla ja yrittämällä nostaa sillä rahaa satoja euroja pankkiautomaatilta.

Vastaajat ovat teon tehdessään olleet alle 18-vuotiaita.

Syyttäjän muut vaatimukset

Todistelukustannusten korvaaminen

Vastaajat on velvoitettava korvaamaan valtiolle todistelukustannukset.

Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 9 luku 1 §

Asianomistajien vaatimukset

Markus Heikkinen vaati, että Florin, Pennanen ja Rantasalo velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvamaan

- kivusta ja särystä 1500 euroa
- henkisestä kärsimyksistä 3500 euroa

laillisine korkoineen 19.4.2008 lukien.

VASTAUS

Syytekohta 1 ja 2

Florin on kiistänyt syyllistyneensä ryöstöön, mutta myöntänyt lievän pahoinpitelyn. Florin on tunnustanut lyöneensä kerran avokämmenellä Heikkistä ja kiistänyt, että olisi käyttänyt teräasetta missään vaiheessa. Florin on tunnustanut anastaneensa syytteessä mainitut käteiset rahat ja myöntänyt täten syyllistyneensä näpistykseen ottaen huomioon omaisuuden vähäisen arvon.

Syytekohtassa 2 Florin on myöntänyt syyllistyneensä lievään maksuvälinepetokseen.

Florin on myöntänyt toissijaisesti pahoinpitelyn ja maksuvälinepetoksen.

Heikkisen vaatimuksista Florin on myöntänyt omalta osaltaan kivusta ja särystä vaaditun korvauksen perusteeltaan oikeaksi ja määrältään hän on myöntänyt oikeaksi 500 euroa. Florin on kiistänyt henkisestä kärsimyksestä vaaditun korvauksen perusteeltaan, mutta jos oikeus katsoisi Florinin syyllistyneen ryöstöön, niin määrällisesti hän on myöntänyt 800 euroa oikeaksi.

Pennanen on kiistänyt syytteen ryöstöstä. Pennanen on kiistänyt käyttäneensä väkivaltaa tai anastaneensa omaisuutta. Erikseen Pennanen on kiistänyt uhkailleensa Heikkistä peilillä. Pennanen on kiistänyt, että väkivaltaa olisi käytetty anastamistarkoituksessa. Pennanen on myöntänyt lievän pahoinpitelyn. Syytekohtassa 2 Pennanen on myöntänyt lievän maksuvälinepetoksen. Pennanen on tunnustanut olleensa mukana nostamassa pankkikortilla automaattilta rahaa.

Heikkisen vaatimuksista Pennanen on myöntänyt omalta osaltaan kivusta ja särystä vaaditun korvauksen perusteeltaan oikeaksi ja määrältään hän on myöntänyt oikeaksi 500 euroa. Pennanen on kiistänyt henkisestä kärsimyksestä vaaditun korvauksen perusteeltaan, mutta jos oikeus katsoisi Pennanen syyllistyneen ryöstöön, niin määrällisesti hän on myöntänyt 800 euroa oikeaksi.

Rantasalo on kiistänyt teonkuvauksen ja syytteen. Rantasalo on kiistänyt käyttäneensä väkivaltaa tai uhanneensa väkivallalla. Rantasalo on myös kiistänyt anastaneensa omaisuutta. Rantasalo on torkkunut päihtymyksen vuoksi asunnolla tapahtuma-aikaan eikä hänellä ei ole muistikuvia tapahtumista. Syytekohtan 2 osalta Rantasalo on myöntänyt lievän maksuvälinepetoksen.

Heikkisen vaatimuksista Rantasalo on myöntänyt omalta osaltaan kivusta ja särystä vaaditun korvauksen perusteeltaan oikeaksi ja määrältään hän on myöntänyt oikeaksi 500 euroa. Rantasalo on kiistänyt henkisestä kärsimyksestä vaaditun korvauksen perusteeltaan, mutta jos oikeus katsoisi Rantasalon syyllistyneen ryöstöön, niin määrällisesti hän on myöntänyt 800 euroa oikeaksi.

Florin, Pennanen ja Rantasalo pyysivät, että todistelukustannukset jäivät valtion vahingoksi heidän ikänsä ja taloudellinen tilanteensa huomioon ottaen.

TODISTELU

Kirjalliset todisteet

1. Lääkärintlausunto 12.5.2008 (syytekohta 1)

2. Pöytäkirja poliisin teknisestä tutkinnasta 22.4.2008 (syytekohta 1)
3. 16 valokuvaa (syytekohta 1)
4. Kortin tapahtumat Otto. -käteisautomaateilla 21.4.2008 (syytekohta 2)
5. 24 valokuvaa 19.4.2008 (syytekohta 2)

Henkilötodistelu

1. Asianomistaja Markus Heikkinen

KÄRÄJÄOIKEUDEN RATKAISU

Syyksilukeminen

Florin, Pennanen ja Rantasalo ovat syyllistyneet niihin tekoihin, joista syyttäjä on vaatinut heille rangaistusta.

Syytekohtan 1 osalta tehdään syyksiluettuun tekoon seuraava korjaus: "...Rantasalo on uhannut lyödä Heikkistä kattilalla ja Pennanen on uhannut Heikkistä väkivallalla sanallisesti."

Perustelut

Syytekohta 1

Asiassa on kuultu ainostaan asianomistaja Heikkisen kertomus, koska kukin vastaaja on ilmoittanut, ettei halua tulla kuulluksi asiassa. Syyksilukeminen perustuu asianomistajan kertomukseen sekä asiassa esitettyihin kirjallisiin todisteisiin.

Asianomistajan kertomus on ollut johdonmukainen ja yksityiskohtainen ja käräjäoikeus on pitänyt sitä siinä määrin luotettavana, että se on voitu asettaa tuomion perustaksi. Aivan sellaisenaan ei käräjäoikeus kuitenkaan ole asianomistajan kertomusta uskonut. On selvää, että asia on ollut asianomistajalle tärkeä ja että hän on käynyt sitä läpi teosta lähtien. Näistä inhimillisistä seikoista johtuen asianomistajan kertomuksessa on ollut mukana väritettyjä piirteitä ja osa asianomistajan kertomuksesta on ollut omia hieman epäuskottavia johtopäätelmiä.

Lauantaina 19.4.2008 Heikkisen luona olivat olleet Pennanen, Florin, Rantasalo ja yksi alle 15-vuotias mieshenkilö. Pennaseen Heikkinen oli luonut kontaktin internetin välityksellä ja hakenut tämän luokseen muutamia päiviä aiemmin. Pennanen oli kertonut Heikkiselle olevansa Sonja Leinonen ja tässä käsityksessä Heikkinen oli ollut koko ajan. Muut henkilöt tulivat Heikkisen luo vasta 19.4.2008 Pennasen myötävaikutuksella. Hän oli kutsunut Florinin tai alle 15-vuotiaan Heikkisen luo ja muut olivat tulleet Heikkisen luo tässä yhteydessä.

Syytteessä kuvattu tapahtuma oli alkanut iltapäivällä klo 17-18, kun Pennanen oli polttanut sisällä tupakkaa. Heikkinen ei ollut pitänyt tästä ja oli ranteista kiinnipitäen ohjannut Pennasta ulos. Pennanen oli puolestaan suuttunut tästä. Tässä yhteydessä Pennanen oli lyönyt Heikkistä avokämmenellä ja alle 15-vuotias henkilö takaapäin

takaraivoon. Käräjäoikeus on katsonut, että tämä väkivalta ei ole liittynyt Heikkisen omaisuuden anastamiseen eikä sitä näin ollen ole pidetty väitettyyn ryöstöön kuuluvana.

Tämän jälkeen Florin oli kehottanut Heikkistä tulemaan toimistohuoneeseen. Kehotusta oli tehostettu antamalla Heikkisen ymmärtää, että Florinilla olisi ase taskussaan. Florin oli käskenyt Heikkisen antamaan rahansa ja Heikkinen olikin antanut taskussaan olleen lompakon Florinille. Florin oli ottanut lompakossa olleet setelit. Toimistohuoneessa Florin ja alle 15-vuotias olivat lyöneet Heikkistä, kun tämä oli vastustanut Florinin käskyjä. Pennanen ja Rantasalo eivät olleet olleet toimistohuoneessa.

Heikkinen oli kuitenkin päässyt poistumaan toimistohuoneesta eteisen puolelle. Tällöin hänet oli kuitenkin nopeasti sidottu eteiseen tuotuun keittiön tuoliin. Tässä yhteydessä Heikkiseltä on otettu hänen vyöllään olleet puhelimet. Sitomisessa oli käytetty teippiä, vyötä ja tietokoneen virtajohtoa. Asiaa on havainnollistanut kirjallisena todisteena oleva valokuva tuolista.

Kun Heikkinen oli kiinni tuolissa, lompakosta saatu pankkikortti oli tuotu näyttille ja alettu tivata sen tunnuslukua. Myös tässä yhteydessä Florin oli lyönyt Heikkistä. Heikkistä oli uhkailtu myös muulla tavoin. Välillä Florin ja Pennanen olivat lähteneet käymään pankkiautomaatilla kokeillakseen nostaa rahaa sitä tunnuslukua käyttäen, jonka Heikkinen oli kertonut. Tunnusluku oli kuitenkin ollut väärä, joten nosto ei ollut onnistunut. Florinin ja Pennasen poissaolon aikana Rantasalo ja alle 15-vuotias olivat vartioineet tuoliin sidottua Heikkistä.

Kun Florin ja Pennanen palasivat takaisin, oli uhkailu ja painostus oikean tunnusluvun saamiseksi jatkunut. Heikkinen oli sidottu tuoliin entistä tiukemmin. Tämän jälkeen Florin, Pennanen, Rantasalo ja alle 15-vuotias olivat lähteneet. Heikkiseltä oli kestänyt joitain minuutteja päästä siteistä irti sen verran, että oli päässyt hälyttämään apua.

Heikkisen kertomuksella on näytetty, että väkivaltaa Heikkistä kohtaan olivat käyttäneet Florin ja alle 15-vuotias henkilö. Väkivaltaa oli käytetty toimistohuoneessa ja kun Heikkinen oli ollut tuoliin sidottuna eteisessä. Teon yhteydessä Heikkiseltä oli anastettu 320 euroa käteistä rahaa, kaksi matkapuhelinta sekä Visa-pankkikortti. Käteisen rahan anastamisen on Florin tunnustanut. Asiassa ei ole saatu selvitystä siitä, kenelle neljästä mukana olleesta Heikkisen matkapuhelimet ovat päätyneet. Pankkikortin anastamiseen sen sijaan ovat liittyneet kaikki kolme vastaajaa.

Käräjäoikeus on jäänyt siihen käsitykseen, että toimistohuoneessa käytetty konkreettinen väkivalta ei ole liittynyt Heikkisen lompakon anastamiseen, vaan siihen, että Heikkinen on vastustellut toimistotuoliin istumista. Joka tapauksessa on tullut selvitetynsi, että kaikkeen Heikkisen omaisuuden anastamiseen on liittynyt väkivallan uhkaa. Käräjäoikeus katsoo, että käteisen rahan ja Visa-pankkikortin osalta kyse on ollut rikoslain 31 luvun 1 §:n 1-kohdan mukaisesta teosta, kun taas pankkikortin tunnusluvun osalta kyseessä on ollut saman pykälän

2-kohdan mukainen teko. Koko tapahtuma on ollut yhtä kokonaisuutta ja siihen ovat kytkeytyneet kaikki vastaajat jäljempänä eritellyllä tavalla. Erityisesti sitomisen ja pitkään jatkuneen uhkailun vuoksi teko on ollut kokonaisuutena arvostellen vakava.

Syytekohta 2

Vastaajat ovat tunnustaneet yrittäneensä nostaa Heikkisen pankkikortilla automaattilta rahaa ja myöntäneet syyllistyneensä lievään maksuvälinepetokseen. Oikeuskäytännössä (KKO 1999:110) on katsottu, että maksuvälinepetos täyttyy, vaikka tekijöillä ei olisi tiedossaan oikeaa tunnuslukua.

Vastaajat ovat katsoneet, että teko on ollut lievä, koska tavoiteltu omaisuus on ollut vähäistä. Tältä osin käräjäoikeus toteaa, että ensin Mankkaalla Florin ja Pennanen ovat yrittäneet nostaa 240 euroa ja myöhemmin Suomusjärvellä Florin, Pennanen ja Rantasalo 400 euroa. Käräjäoikeus on katsonut, että tavoiteltu hyöty on ollut suurimman yksittäisen yrityksen summa eli 400 euroa, jota voidaan pitää vähäisenä summana. Siitä, kuinka paljon kyseisellä pankkitilillä olisi ollut nostettavissa, ei ole esitetty selvitystä.

Käräjäoikeus katsoo kuitenkin, ettei tekoa voida kokonaisuutena arvostellen pitää vähäisenä, vaikka tavoiteltu omaisuus olisi vähäistä ollutkin. Heikkisen pankkikortti on saatu haltuun ryöstörikoksella ja häneltä on yritetty saada myös tunnuslukua selville rikollisin keinoin. Tällä perusteella teko ei ole ollut kokonaisuutena vähäinen.

Seuraamukset

Ryöstön minimirangaistus on neljä kuukautta vankeutta, mutta koska vastaajat ovat olleet tekohetkellä alle 18-vuotiaita, voidaan teosta tuomita vähintään neljäntoista päivän vankeusrangaistus. Sakkorangaistus ei kuitenkaan ole rikoslain 6 luvun 8 §:n perusteella mahdollinen.

Teon ajankohtana on Florinilla ollut rikosrekisterissään yksi ehdollinen vankeustuomio. Rantasalon rikosrekisteri on ollut tuolloin puhdas ja Pennasella se on edelleen puhdas. Näin ollen tuomittavat vankeusrangaistukset voivat olla jokaisen osalta ehdollisia.

Rangaistuksia mitatessaan on käräjäoikeus ottanut huomioon tekijöiden käyttämän väkivallan määrän ja muun osallisuuden tekoon. Oikeus katsoo, että Florin on ollut päävastuussa rikoksen ideoinnista ja toteuttamisesta. Hänen on näytetty käyttäneen eniten väkivaltaa ja ohjanneen muita tekijöitä. Hän on myös saanut suurimman hyödyn anastetusta omaisuudesta. Pennasen ja Rantasalon ei ole näytetty käyttäneen fyysistä väkivaltaa, mutta he ovat osallistuneet Heikkisen uhkaamiseen ja sitomiseen. Rantasalo oli myös vahtinut Heikkistä Florinin ja Pennasen käydessä ensimmäisen kerran pankkiautomaatilla. Pennasen ja Rantasalon taloudellinen hyöty rikoksesta on ollut myös samanlainen.

Florin ja Rantasalo asetetaan valvontaan heistä laadittujen henkilötutkintojen suositusten perusteella.

Korvausvelvollisuus

Heikkisen saamat fyysiset vammat ovat selvinneet kirjallisena todisteena olevasta lääkärinlausunnosta. Lausunnossa vammoille on annettu hyvä paranemisennuste. Heikkinen on myös itse kertonut vammoistaan. Niistä vakavin ja pitkäaikaisin oli ollut oikean kämmenselän kipu ja turvotus. Vammat ovat lääkärinlausunnon ja Heikkisen kertomuksen mukaan parantuneet kahdessa viikossa. Käräjäoikeus katsoo, että vastaajien myöntämä korvaussumma on kohtuullinen ja korvauskäytännön mukainen kivun ja säryn korvaus.

Ryöstörikos kuuluu niihin rikoksiin, jonka perusteella asianomistaja on oikeutettu korvaukseen loukkauksen aiheuttamasta kärsimyksestä. Nyt kyseessä olevaan tekoon on vielä liittynyt vapaudenriistoa, joten loukkausta on aiheutunut silläkin perusteella.

Heikkinen on oman kertomuksensa, kirjallisena todisteena olevan pankkikortin tapahtumakyselyn sekä rikosilmoituksen tekoajankohtien perusteella ollut sidottuna hieman yli tunnin. Tilanne on ollut Heikkiselle pelottava ja ahdistava sekä loukkaava. Myös lääkärinlausuntoon on kirjattu, että kokemus on ollut Heikkiselle ilmeisen traumaattinen. Heikkinen on kertonut olleensa asian vuoksi työkyvytön elokuun alkuun asti ja joutuneensa käymään terapiassa syyskuun loppupuolelle. Näiden seikkojen perustella käräjäoikeus on arvioinut kohtuullisen korvauksen määrän henkilövahinkoasiain neuvottelukunnan korvaussuosituksen 82.2 kohdan perusteella.

TUOMIOLAUSELMA

Käräjäoikeuden ratkaisu ilmenee oheisesta tuomiolauselmasta.

YKSITYISOIKEUDELLINEN KORVAUSVELVOLLISUUS

Florin, Pennanen ja Rantasalo veloitetaan yhteisvastuullisesti korvamaan Markus Heikkiselle
- kivusta ja särystä 500 euroa
- henkisestä kärsimyksistä 1800 euroa
laillisine korkoineen 19.4.2008 lukien.

Avustajan palkkiot

Valtion varoista maksetaan Florinin puolustajana toimineelle asianajaja Henry Salevalle kulujen korvauksena 10 euroa, palkkioksi 2000 euroa ja sille arvonnisäveroa 440 euroa eli yhteensä 2450 euroa, mikä määrä jää valtion vahingoksi Florinin ikä ja taloudelliset olot huomioon ottaen.

Valtion varoista maksetaan Pennanen puolustajana toimineelle asianajaja Markku Jakobssonille palkkioksi 1000 euroa ja sille arvonnisäveroa 220 euroa eli yhteensä 1220 euroa, mikä määrä jää valtion vahingoksi Pennanen ikä ja taloudelliset olot huomioon ottaen.

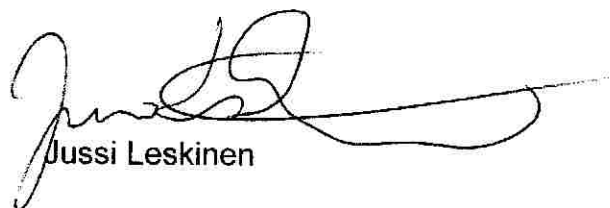
Valtion varoista maksetaan Rantasalon avustajana toimineelle asianajaja Seppo Hytöselle kulujen korvauksena 251,10 euroa palkkioksi 1700 euroa ja niille arvonnisäveroa 429,24 euroa eli yhteensä 2380,34 euroa, mikä määrä jää valtion vahingoksi Rantasalon ikä ja taloudelliset olot huomioon ottaen.

MUUTOKSENHAKU

Tähän tuomioon voi hakea muutosta valittamalla hovioikeuteen.

Allekirjoitettu ei lainvoimaisena.

Käräjätuomari

Jussi Leskinen